CZĘŚĆ XLIX — № 9. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 2/14 Lutego.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 1/13 Lutego.

MANIFEST CESARSKI.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY, MIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYJ.

i t. d., i t. d., i t. d.

«Manifestem Naszym z dnia 1 Sierpnia 1834 roku, ustanowione zostały każdoroczne, częściowe w Państwie zaciągi rekrutów.

Z powodu obecnych wojennych okoliczności, uznając za konieczne utrzymywać Naszą Armiją i Flottę na stopie wojny i mieć gotowe rezerwy dla niezwłocznego kompletowania czynnych części wojsk, Rozkazujemy:

1.) Dokonać jedynasty kolejny częściowy zaciąg z gubernij Zachodniej strefy Państwa, licząc po dziewięciu rekruta z każdego tysiąca dusz, na zasadzie osobnego rozrządczego Ukazu, wraz z niniejszym Rządzącemu Senatowi danego.

2.) Zaciąg ten rozpocząć od 1 Marca i ukończyć do 15 Kwietnia roku bieżącego 1854.

3.) Gdy obywatele miejscy i jednodworcy gubernij: Witebskiej, Mohylewskiej, Kijowskiej, Podolskiej, Wołyńskiej, Mińskiej, Grodzieńskiej, Wileńskiej i Kowieńskiej, zrównoważeni już są co do rekrutszczyzny z innemi podatkującemi stanami: przeto wybrać od nich też po dziewięciu ludzi z tysiąca dusz, według osobnego Ukazu, wraz z niniejszym Rządzącemu Senatowi danego.

4.) Od żydów, pełniących powinność rekrutską, wybrać rekrutów na zasadzie artykułu 685, Ustawy Rekrutskiej, XVI Dalszego Ciągu, według którego obowiązani są oni dawać rekruta w każdym, obwieszczanym w Cesarstwie kolejnym częściowym zaciągu, po dziesięciu ludzi z tysiąca dusz.

5.) Gubernije: Chersońską, Taurycką i Obwod Bessarabski, jako obecnie zostające na stopie wojny, oswobodzić od dawania w niniejszym zaciągu rekruta.

«Dan w S.-Petersburgu, w dniu 29 Stycznia, lata od Narodzenia Chrystusa Pana tysiąc ośmset pięćdziesiąt czwartego, Panowania Naszego dwudziestego dziewiątego.»

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

«*MIKOŁAJ.*»

Ukazy do Rządzącego Senatu.

I.

«Manifestem w dniu dzisiejszym wydanym, nakazawszy dokonać jedynasty kolejny częściowy zaciąg rekruta z gubernij Zachodniej strefy Państwa, Rozkazujemy:

1.) Rozpocząć zaciąg od 1 Marca i ukończyć takowy koniecznie do 15 Kwietnia bieżącego roku.

2.) Na umundurowanie rekrutów pobierać od oddających pieniądze, według cen, jakich takowe kosztuje Wydziałowi Kommisoryatskiemu, mianowicie po dziesięć rubli dwadzieścia kopiejek srebrem; — i

3.) Zaciąg rekrutów z włościan Dóbr Państwa gubernij, w załączonym spisie wyszczególnionych, równie jak z włościan przypisanych do Ołonieckich Skarbowych Zakładów Górniczych, dokonać według osobnych prawideł, przepisanych przez Nas Ministerstwom Skarbu i Dóbr Państwa.

Rozporządzenia tyczące się wojskowości pozostawiliśmy Ministrowi Wojny, skuteczne zaś prowadzenie i ukończenie niniejszego zaciągu, polecamy troskliwości Rządzącego Senatu.»

II.

«Stosownie do Ukazu Naszego z dnia 25 Listopada 1853 roku, obywatele miejscy i jednodworcy gubernij: Witebskiej, Mohylewskiej, Kijowskiej, Podolskiej, Wołyńskiej, Mińskiej, Grodzieńskiej, Wileńskiej i Kowieńskiej, powinni odbywać rekrutską powinność przez losowanie i takowy porządek rozkazano przyprowadzić do skutku po dokonaniu nowego popisu, dla ukończenia jakowego wyznaczony został trzymiesięczny zakres od 1 Stycznia bieżącego roku.

Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, nakazany zostaje, ze względu na obecne wojenne okoliczności, jedynasty, kolejny, częściowy zaciąg rekruta z zachodniej strefy Państwa wcześniej niż zwykle, i mianowicie w okresie od 1 Marca po 15 Kwietnia bieżącego roku, tak, iż termin przepisany dla ukończenia nowego popisu obywateli miejskich i jednodworców gubernij Zachodnich, upłynie już porozpoczęciu zaciągu.

Również, sposobem losowania należy pobierać rekrutów i ze stanów, wymienionych w § 1 Prawideł, załączonych do pomienionego Ukazu 25 Listopada 1853 roku; ale rekrutskie działy (участки) ustanowione w tych Prawidłach, nie mogą jeszcze w obecnej chwili być urządzone po wszystkich miastach, posadach i miasteczkach.

Z tego względu Rozkazujemy: z obywateli miejskich i jednodworców gubernij Zachodnich, tudzież ze wspomnianych stanów, tam, gdzie po bliższém uznaniu przez Ministerstwa Dóbr Państwa i Spraw Wewnętrznych, niemożna będzie wprowadzić losowania, nabór rekrutów w niniejszym zaciągu dokonać stosownie do prawideł dotychczasowych.»

Na oryginałach własną J. C. Mości ręką podpisano:

«*MIKOŁAJ*.»

S.-Petersburg, 29 Stycznia 1854 roku.

Spis

gubernij strefy Zachodniej, w których zaciąg rekrutów ma być odbyty na zasadzie prawideł, przepisanych Ministrom Skarbu i Dóbr Państwa.

1) Z włościan Dóbr Państwa gubernij: Archangielskiej, Ołonieckiej, S.-Petersburskiej, Nowgorodzkiej, Twerskiej, Smoleńskiej, Penzeńskiej, Kowieńskiej, Wileńskiej, Grodzieńskiej, Mińskiej, Witebskiej, Mohylewskiej, Wołyńskiej, Kijowskiej, Podolskiej, Ekaterynosławskiej, Połtawskiej, Czernihowskiej, Kurskiej i Charkowskiej; — 2) z włościan, przypisanych do Ołonieckich Skarbowych zakładów Górnictwa— w gubernii Ołonieckiej.

Do Pana Ministra Wojny.

Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, rozkazawszy dokonać w roku bieżącym jedynasty, kolejny, częściowy zaciąg rekruta z gubernij Zachodniej strefy Państwa, Rozkazujemy wam:

1.) Rekrutów, którzy w tym zaciągu będą nabrani, rozmieścić w wojskach, stosownie do danych wam w tym przedmiocie rozkazów, — i

2.) We względzie umundurowania rekrutów przewodniczyć się postanowionemi na to prawidłami.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

«*MIKOŁAJ*.»

S.-Petersburg, 29 Stycznia 1854 roku.

NOWINY DWORU.

W przeszły Czwartek 28 Stycznia, nowoumocowany przy Dworze Cesarskim w charakterze Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Jego Cęsarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, hrabia *Esterhazy*, miał zaszczyt być przyjętym na posłuchaniu przez N. Cesarza Jmci i złożyć swoje listy wierzytelne.

Tegoż dnia, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, hrabia *Esterhazy*, miał zaszczyt być przedstawionym N. Cesarzowej Jmci.

Przez Dyplomat Cesarski z dnia 29 Stycznia, Minister Sekretarz Stanu Wielkiego Xięztwa Finlandyi, Radzca Tajny hrabia *Armfeldt*, najłaskawiej mianowany kawalerem orderu Św. Alexandra Newskiego.

— Przez Ukazy Cesarskie do Najśw. Rządzącego Synodu, z dnia 24 Grudnia 1853 wydane, Arcybiskup Jarosławski *Eugeniusz*, na własną prośbę zostaje uwolniony od Zarządu Dyecezyą i Najłaskawiej mianowany Członkiem Synodu; — Arcybiskup Irkutski *Nilus*, mianowany Arcybiskupem Jarosławskim i Rostowskim, a Biskup Tomski *Atanazy*, Arcybiskupem Irkutskim i Nerczyńskim.

— N. Cesarz Jmć, na przełożenie Komitetu Opieki Inwalidów (18 Sierpnia 1814) i Rady Wojennej, raczył Najłaskawiej zezwolić w dniu 24 Grudnia 1853, iżby obowiązujące dotąd termina na upad, (prekluzyjne), do podawania przez rannych Jenerałów i Oficerów prośb o przyjęcie ich pod opiekę Komitetu i wyznaczenie pensyj, mianowicie, dla znajdujących się w kraju roczny, a dla bawiących zagranicą dwuletni, były zniesione tak, iż równie dla nich, jak i dla wojskowych rang niższych, żaden odtąd termin dla podawania prośb, zamierzonym nie jest. W taki sposób zostają zmienione artykuły 961 — 965 Xięgi II Części II Układu Praw Wojskowych.

— Towarzysz Sekretarza Stanu w Zarządzie Zakładów Cesarzowej Maryi, Rzeczywisty Radzca Stanu *Wonlarlarski*, oświadczył żądanie zaofiarowania na rzecz Ojczyzny 3,000 rubli srebrem. Po najpoddanniejszem o tém przedstawieniu, N. Cesarz Jmć, raczył przyjąć dar takowy z osobliwém zadowoleniem, i najwyżej rozkazać przesłać ofiarowaną summę Komitetowi Opieki Inwalidów (18 Sierpnia 1814 roku.)

— Zgromadzenie Ruskich i Tatarskich kupców miasta Kazania, święcąc rocznicę imienin N. Cesarza Jmci, oraz zwycięztwa odniesione nad turkami, ofiarowało na rzecz rannych wojskowych, od każdego rubla objawionych na

rok 1854 kapitałów 1 i 2 Gildyi po półprocentu, a 3 Gildyi po ćwierci procentu. N. Pan Najwyżej raczył rozkazać podziękować pomienionemu Zgromadzeniu a zebraną summę obrócić na rzecz kapitału Inwalidów.

— Członkowie Cesarskiego klubu Jachtowego, w dowodzie najżywszego spółczucia swojego ku nowej sławie, którą się okryła flotta Cesarska pod Synopą, ofiarowali na rzecz wojskowych rang niższych flotty Czarnomorskiej, którzy mieli udział w bitwie Synopskiej trzy tysiące rubli srebrem, z życzeniem, izby summa ta była rozdzielona między żołnierzy, którzy w skutek odniesionych ran, lub skaleczeń, nie mogą dalej pozostać w służbie, oraz między wdowy, poległych w tej potrzebie.

Na przedstawienie o tém, J. C. Mość raczył Najwyżej rozkazać: przesłać pomienioną summą do Naczelnika Głównego Sztabu Marynarki, dla użycia stosownie do życzenia darodawców. Członkom zas klubu Jachtowego, oświadczyć Monarsze zadowolenie, za ich chwalebny postępek.

— Rządzący Senat ogłasza, iż z powodu niewypłatności Dzierżawcy poboru akcyzy w mieście Kowlu, licytacya na dzierżawę tego poboru w pozostającym do roku 1855 terminie, będzie się odbywała w Rządz. Senacie, po trzech miesiącach od pierwszego wydrukowania tego ogłoszenia w gazetach stołecznych, w pierwszym dniu posiedzenia, o godzinie samej 1 po południu. Ci, co nie staną osobiście do licytacyi, mogą nadsyłać swe podania z oznaczeniem ofiarowanej summy za roczną dzierżawę, wraz z dokumentami, zawierającemi kaucyą na trzecią część takowej summy, w zapieczętowanych kopertach, które będą otwarte w obec Rządz. Senatu, w dniu przetargu, po jego ukończeniu. (Ogłoszenie takowe załączone jest do 9 № Gazety Senatu z dnia 20 Stycznia 1854.)

Ukazy Rządzącego Senatu.

1.) *15 Stycznia*, (z 1 oddz. 6 Depart.) Z ogłoszeniem, iż pełniący obowiązki Dozorcy Kwartałowego Policyi miasta Tambowa, Kopista (писецъ) 2 klassy *Szarow*, uznany sądownie winnym strwonienia powierzonych mu z urzędu pieniędzy, zostaje wykreślony ze służby.

2.) *18 Stycznia*, (z 1 Depart.) Z ogłoszeniem Najwyżej zatwierdzonego w dniu 28 Grudnia 1853 roku Zdania Rady Państwa, o cenie papieru stęplowego, mającego się używać w przewodzie interessów w Centralnych Archiwach Xiąg aktowych, w Kijowie, Wilnie i Witebsku ustanowionych. Podług tego prawa, prośby podawane do tych Archiwów od osób prywatnych, o wydanie wypisów z akt, mają być pisane na papierze ceny 60 kopiejek, same zaś wypisy na papierze 30 kopiejek. To się stosuje i do wypisów w sprawach prywatnych, które będą zażądane przez Władze, oraz do całego przewodu sprawy, chybaby w takowych Władzach, dokąd wypisy przesłane być mają, był do przewodu spraw używany papier wyższej ceny; w takim razie i wypisy z akt mają być pisane na papierze wyższej ceny. Na prostym papierze mogą być z Archiwów dawane na żądanie Władz informacye (справки) tylko w takich razach, które według Ustawy o poszlinach stanowią wyjątek. Wypisy wydawane z akt w celu naukowym, mogą być pisane na prostym papierze, z oznaczeniem wszakże na samym wypisie, że takowy do żadnej Władzy, lub Urzędu składanym być nie ma, jako akt wieczysty, lub sądowy. Pobor poszlinowy po 1 rublu 50 kop. srebrem od każdego aktu ma być ściągany od osób prywatnych, tak w razie osobistego żądania przez nich wypisów, jako i zapotrzebowania takowych w ich interessie przez Władze i Urzędy, równie też i w razie poświadczenia gotowych już dokumentów. Od takiego poboru mogą być wolne tylko akta wydawane w celu naukowym; lub w przypadkach, w których Ustawa dopuszcza wyjątki tego rodzaju.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 27 Stycznia pozostawało chorych 119— w ciągu doby zachorow. 11 — wyzdr. 8 — umarło 7— po 28 Stycznia pozostało chorych 115.

W ciągu doby zachor. 10 — wyzdr. 7 — umarło 10 — po 29 Stycznia pozostało chorych 108.

W ciągu doby zachor. 6 — wyzdr. 5 — umarło 3 — po 30 Stycznia pozostało chorych 106.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 2 Lutego.* We wszystkich częściach Monarchii Austryackiej przystąpiono do zaciągu rekrutów na rok 1854, (90,000 ludzi), i rozkazano tak go przyspieszyć, iż cały ten kontygens będzie nabrany do pierwszej połowy Marca.

— Donoszą z nad-Dunaju do gazety Augsburskiej, że ruch wojsk ku Serbii już się rozpoczął. Korrespondent sądzi, że Ban Jellaczyc skoncentruje korpus wojsk w Carlstadt i że posiłki będą posłane jenerałowi Mamula do Cattaro.

— Niezwłocznie ma być otwarty w Jerusalem szpital austryacki.

— Podług *Journal de Francfort* Rząd Austryacki skłonny jest do traktowania z Rządem Szwajcarskim co do kwestyi o granice Tessino, w razie jeżeli Szwajcarya zobowiąże się do nie dozwalania pobytu żadnemu z wychodzców politycznych w pogranicznych kantonach.

— Większa część ogromnych dóbr w Węgrzech, które rodzina Kohary posiadała, jako lennictwo z ręki Prymasa Węgierskiego i których dożywocie miała świeżo zmarła Xiężna Wdowa Kohary, w braku następcy płci męzkiej, wraca do Prymasa, przez co znacznie zmniejszone zostają dochody Domu Cobourg-Cohary.

PRUSSY. Gazeta Wrocławska donosi, że w Rawiczu, w Poznańskiém, odkryty został spisek, którego rozgałęzienia daleko rozciągały się po za granice Królestwa Pruskiego. Sprawa o ten spisek znajduje się już na drodze sądowej.

HAMBURG, *3 Lutego.* Jenerał Oxholm, nowo-mianowany Minister Duński przy Dworze Angielskim, przejechał tędy w dniu wczorajszym, udając się do Londynu. *(J. de S.-P.)*

DANIJA.

KOPENHAGA, *31 Stycznia.* Gazeta *Fadrelandet* donosi, że dany został rozkaz uzbrojenia trzech fregat, trzech korwett, trzech brygów i pięciu statków parowych wojennych. Minister Wojny kazał zebrać wiadomości od władz rozmaitych miast, szczególniej na wyspach, we względzie rozkwaterowania i opatrzenia w żywność wojsk, które tam mają być rozmieszczone. *(G. P.)*

SZWECYA.

Podług wiadomości ze Stockholmu z dnia 29 Stycznia, jedne z pierwszych następstw, możebnego na przyszłą wiosnę uruchomienia armii, będzie zapewna, zajęcie wyspy Gothland przez korpus od 15 do 20,000 ludzi. Nadto Gazety duńskie twierdzą, że korpus wojska będzie skoncentrowany na wybrzeżu zachodniem.

— Komitet specyalny, wysadzony przez Sejm Szwedzki, przychylił się do wniosku Doktora Sandberg, który chce, iżby w całym kraju zabroniona była wszelka fabrykacya wódki. *(J. de S.-P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *2 Lutego.* Wczora Izba Gmin, 84 głosami przeciw 54 odrzuciła wniosek P. Brotherton, iżby rozprawy Izby były zamykane o samej północy i niemogły dalej się przeciągać.

— Korrespondencye z Londynu 31 Stycznia świadczą, że obawy, które miano o zachowaniu się mass ludu podczas obrzędu otwarcia Parlamentu, nie ziściły się. Pospólstwo, nie tylko niedopuściło się żadnej demonstracyi przeciw Xięciu Albertowi, ale owszem, zgromadzone w nieprzeliczonym tłumie po drodze Królowej, wszędzie witało N. Panią z największym zapałem. Ta część mowy od Tronu, która tyczy się spraw wewnętrznych, sprawiła najlepsze w publiczności wrażenie.

— *Morning Chronicle* daje spis okrętów, budujących się w tej chwili w Pembroke. W dzisiejszym stanie rzeczy nieobojętną będzie dla kraju wiadomość, że mamy na warstacie całą nową eskadrę ze 4 okrętów linijowych, 4 fregat parowych i 5 pomniejszych parowych statków. Oto są te okręty: *Victoria*, żaglowy, od 116 dział, gotowy do spuszczenia; *Repulse* śrubowy, od 90 dział, siły 600 koni; dwa okręty dwupokładowe parowe od 90 dział; *Brunswick*, żaglowy, od 80, gotowy do spuszczenia; *Melpomene*, fregata żaglowa od 60, na wpół ukończona; *Immortality*, także, od 60, rownież; *Sutledge*, także, od 50, prawie gotowa, *Aurora*, fregata śrubowa od 50, świeżo założona, *Curaçao*, także, od 30, siły 350 koni, do połowy zbudowana, Slupy śrubowe: *Harrier*, od 16, *Falcon* od 16, *Ariel* od 8, *Swallow* od 8 dział.

— Listy z Australii donoszą o przybyciu do tej kolonii fregaty ruskiej od 50 dział. Gazety angielskie czynią uwagę, że Anglija na tej stacyi ma tylko *Calliope* od 26, *Fantom* od 12 i kilka małych statków parowych. W obecnym stanie stosunków Anglii z Rossyą, uwaga ta ma pewne swoje znaczenie.

Morning Herald, gazeta wychodząca w Sydney, uskarża się na nader surową zimę, jakiej w Australii nie było od roku 1835. Drzewa pomarańczowe i inne owocowe prawie całkiem wymarzły i zdrowie mieszkańców mocno cierpi na takiem poniżeniem temperatury.

Wyprawa Amerykańska na od szukanie Johna Franklina, przesłała do New-York raporta, które mogą odżywić w Anglii prawie wygasłe już nadzieje. Doktor Kane, który odpłynął na tę wyprawę 29 Maja 1853 na okręcie *Advance*, ma ogłosić swą podróż do zatoki Baffina. Dzieło to jużby było wyszło, lecz całe wydanie zgorzało w wielkim pożarze drukarni PP. Harper. Trzeba było ponowić drukowanie. Dr. Kane ma przekonanie, że sir J. Franklin może być zamknięty w lodach i żyje jeszcze, albowiem strefy polarne mogą dostarczyć pożywienia jemu i jego ludziom przez długie lata. Sądzi on, iż za pomocą udoskonalonych sań i innych sposobów podróżowania w tych strefach, w które wyprawa jest zaopatrzona, można będzie przeniknąć do miejsca, gdzie podług wszelkiego podobieństwa żeglarz angielski jest zatrzymany.

Londyn, 3 Lutego. (Przez telegraf.) Margrabia Clanricarde zapowiedział wczora w Izbie Lordów, że w przyszły Poniedziałek uczyni zapytanie Gabinetowi, w celu wyjaśnienia: czy stan obecny jest pokojem lub wojną?

W Izbie Gmin, Prezes Biura Handlu, przedstawił projekt otwarcia handlu kabotażowego, (przewozu po wybrzeżach), Królestw połączonych, dla okrętów wszystkich narodów i ostatecznego oswobodzenia Marynarki angielskiej od wszelkich ścieśnień.

— Na Giełdzie 3 Lutego Konsolidy 91⅝. *(J. de S.-P.)*

Londyn, 3 Lutego. Wczora, w Izbie Lordów, lord Eglinton zapowiedział na 17 Lutego swój wniosek, tyczący się Oświecenia publicznego.

W Izbie Gmin, margrabia Blanford otrzymał upoważnienie przedstawienia billu o ulepszeniu zarządu majątkami duchownemi.

Na wniosek Ministra Skarbu, Izba, w Komitecie, upoważniła go do wniesienia billu stanowiącego, że fond konsolidowany nie będzie odtąd obciążany jak tylko właściwemi mu, z natury rzeczy wydatkami, wszystkie zaś inne będą wyszczególniane w corocznych budżetach.

— Dzięki telegrafom elektrycznym, rozchodzącym się z Londynu promieniami na wszystkie strony, mowa Królewska w głównych miastach Anglii była wiadoma i w całości wydrukowana, w kilka chwil po jej ukończeniu. I tak, Królowa skończyła mówić o godzinie 2 minucie 35, a *we czterdzieści minut potem*, to jest o kwadrans na czwartą, Mowa od Tronu, w numerze gazety Bristolskiej, co do słowa powtorzona, była już złożona w czytelni publicznej salonu Handlowego. W Liverpool, taż mowa była wydrukowana i wystawiona na Giełdzie jeszcze przed godziną trzecią.

— Piszą z Gibraltaru z dnia 22 Stycznia, że trzy statki parowe angielskie: *Sydney*, *Vesuvius* i *Banshee* przeszły w tych dniach ciaśninę, udając się do Konstantynopola.

— Podług listu z Malty, oficerowie fregaty parowej *Retribution*, która odwiozła do Sewastopola depesze, oznajmujące o wejściu flott na morze Czarne, wyrażają przekonanie, że Sewastopol jest twierdzą niezdobytą.

— W Londynie w pałacu Lambeth, rezydencyi Arcybiskupa Kantorberyjskiego, na strychu, odkryto skrzynię, pełną papierów z epoki Kromwella, z których wiele jest pisanych jego własną ręką i podpisanych. Arcybiskup wyznaczył Komitet do rozbioru tych papierów.

— Mówią że w prędce wydana będzie proklamacya Królowej, nakazująca co najspieszniejsze uzbrojenie i wyporządzenie okrętów flotty. Obliczają, że dla zapełnienia kadrów marynarki dobremi majtkami, trzeba będzie wydać przynajmniej 5,000,000 funt. sterlingów.

— Pomnożenie sił morskich o 10,000 majtków i o 3,000 żołnierzy morskich jest środkiem bardzo ważnym. Daje on krajowi całą flottę dla strzeżenia kanału la Manche, przedstawującą 16 okrętów linijowych. Cyfry te są ściśle potrzebne w obecnych okolicznościach, nawet dla utrzymania neutralności zbrojnej. Eskadra admirała Dundas zawiera wybor naszego wojska morskiego; ale w kraju, prócz trzech okrętów linijowych *Prince Regent*, *la Hogue* i *Blenheim* ekwipaże innych są niekompletne i niedostateczne.

— Głoszą że będzie mianowany Minister Wojny, któremu ma być powierzony ogólny zarząd armii lądowej, armii morskiej, i artyllery. Pułki linijowe mają być pomnożone do 1,000 ludzi, bataljony gwardyi dziś liczące po 600, do 800 ludzi, a jeden z nich do 1,000.

— Kommisarz Admiralicyi i Dyrekcya artyllery mianowały Kommisyą mieszaną, do przedsięwzięcia środków ku uzbrojeniu na wojnę statków parowych, kompanij służby pocztowej między Angliją, Portugaliją i Wschodem, i między Angliją i Indyami Zachodniemi; te konpanije mają 53 okręty, podejmujące 74,581 tonn, przedstawujące siłę 21,117 koni; wszakże z nich 8 tylko mogą być użyte do wojny, a uzbrojenie ich wymaga znacznego kosztu.

— W Deptford spuszczono w tych dniach okręt linijowy śrubowy *Hannibal* od 91 dział. *(P. P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *3 Lutego*. Monitor dzisiejszy donosi urzędowie, że Dekretem z dnia 2 Lutego, zwołanie Senatu i Ciała Prawodawczego, naznaczone na 27 tegoż miesiąca, odroczone zostało do 2 Marca.

— Na Giełdzie 3 Lutego (przez telegraf), 4½ procentowe 97 fr. 3 procentowe 67 fr. 80 centimów.

— Większa część gazet francuzkich powtarza mowę Królowej Angielskiej bez żadnych uwag. *Assemblée Nationale* mówi, że mowa ta daleko jest przyjaźniejsza pokojowi, niżby się spodziewać było można, po deklamacyach gazety *Times*; gazeta *Pays*, też zwraca uwagę na to miejsce mowy, gdzie Królowa wspomina o toczących się jeszcze układach, które mogą doprowadzić do pokoju.

Assemblée Nationale z żalem widzi w tej mowie zapowiednią reformy wyborowej. «Tuszyliśmy, (prawi), że powrot do Gabinetu Lorda Palmerston, który był się usunął z powodu rozróżnienia się na tym punkcie, będzie miał przynajmniej tę korzyść, iż usunie projekt takowej reformy. Nie jest to kwestya, któraby nas bezpośrednio mogła obchodzić, ale przykro widzieć, jak ten Rząd Angielski, który w swojej konstytucyi arystokratycznej czerpał taką potęgę i wielkość, słabnie i coraz bardziej zniża się do poziomu demokracyi Amerykańskiej.

— Piszą z Paryża, 30 Stycznia, do *Nowej Gazety Pruskiej*: «List z Turynu donosi, że rozporządzenia zostały wydane dla posunięcia wojsk Piemontskich na granicy Lombardyi, kiedy zkądinąd korpus wojsk francuzkich zbiera się nad granicą Piemontu. — Co do attaków przeciw Xięciu Albertowi, dzięki niepowściągliwości jednego wychodzca paryskiego, krąży dziś list z Londynu, z którego pokazuje się, że całe to poruszenie, wzniecone zostało przez partyą wojny, dla zmuszenia Królowej, izby, w celu uniewinnienia swego Małżonka, od zarzutu mieszania się do polityki w sposób niekonstytucyjny, przychyliła się całkiem do polityki Lorda Palmerstona.

Paryż, 4 Lutego. Piszą z Tulonu, że tam odebrano rozkaz niezwłocznie uzbroić okręty *le Frident* i *la Ville de Marseille*. Prace posuwane są z największym pośpiechem i za półtora miesiąca port Tuloński będzie mógł wystawić sześć okrętów linijowych i jednę fregatę 60 działową. *(J. de S.-P.)*

TURCYA.

Piszą z Konstantynopola, 19 Stycznia do Gazety Wiedeńskiej *Lloyd*: «Chodzi po mieście pogłoska, że flotty sprzymierzone są w drodze, dla wejścia na powrot do Bosforu. Wypadałoby z tego, że wyprawa nie miała ważności, jaką jej przypisywano. Głoszono, że ten powrot jest skutkiem konieczności zaopatrzenia się w żywność i słodką wodę, ale to nie ma żadnego podobieństwa do prawdy, wiadomo bowiem, że flotty były się zaopatrzyły na kilka miesięcy. Wnosić więc należy, że Posłowie Mocarstw Zachodnich nie uznali potrzebném dalej posuwać wyprawę i że w każdym razie zastosowali się do wyraźnych rozkazów, odebranych od swoich Dworów.»

— Donoszą z Widdinu, z dnia 24 Stycznia, że ważne rozterki zaszły tak w Widdinie, jak w Kalafat, między oficerami egyptskiemi i oficerami z poturczonych cudzoziemców. Pierwsi wzręcz oświadczyć mieli, że niechcą służyć z renegatami, którzy zajmują celniejsze posady.

— Listy z Dżurdżewo, 25 Stycznia, donoszą, że Dunaj nagle wzbiera i już w wielu miejscach wyszedł z brzegów. Wyspy w bliskości Dżurdżewo, Oltenica, Sistow są całkiem zalane. Podług innych listów z Orsowy, z dnia 26 Stycznia, brzegi pod Kalafat i Rahowa są również zalane.

— W korrespondencyi Nowej Gazety Pruskiej, z nad niższego Dunaju, 31 Stycznia, czytamy:

«Dowodztwo w Kalafat obecnie powierzone jest Achmetowi-paszy, pierwszemu adjutantowi Omera-paszy. — Rzecz godna uwagi, że wojska Serbskie koncentrują się też nad Dunajem, mianowicie pod Semendria i Passarowitz. Senator Serbski Jankowicz, bawiący w tej chwili w Wiedniu, ma polecenie złożenia objaśnień w tym przedmiocie.—Twierdzą że były Xiążę Serbski, Milosz Obrenowicz, przysięgły wróg turków, trudni się uorganizowaniem korpusu ochotników z południowych słowian. Z tych i innych skazowek, Omer-pasza lęka się powszechnego powstania chrześcian-słowian wewnątrz Turcyi, i posłanie znacznych sił z Szumli i Andrynopolu do Sofii i Nowobazaru, dowodzi, że turcy przedsiębiorą dzielne środki przeciw temu wypadkowi.»

— Podług korrespondencyi z dnia 16 Stycznia, Reszid-pasza, od ostatniego powstania uczniów Wiary, (Softa), jest więcej niż kiedy w łaskach i że dla obalenia tym pewniejszego swego przeciwnika, Ministra Wojny, Reszid usuwa wszystko, co mogło by podsycać fanatyzm wojowniczy ludności tureckiej, fanatyzm, który Mehemet-Ali wziął pod swoją szczególną opiekę.

— Podług listów z nad-Dunaju 30 Stycznia, renegat Selim-pasza, tudzież większa część wychodzców politycznych, służących jako oficerowie w armii Dunajskiej, mają być przeniesieni do Widdynu, do armii Bałkańskiej. — Zimne przyjęcie, którego doznał w Szumli lord Dudley Stuart, znany orędownik wszystkich ludzi politycznie skompromittowanych, zdaje się być skutkiem instrukcyj, przesłanych ze Stambułu Głównodowodzącewu armiją turecką.

— Czytamy w *Zeit*, że Stephen Lakenau, znany przywodzca partyzantów w wojnie między Angliją i powstańcami przylądka Dobrej Nadziei, zwanych *Waterkloof rangers*, przejechał przez Paryż, w drodze do Stambułu, gdzie ma otrzymać dowodztwo korpusu wojsk w Turcyi.

— Podług Wiedeńskiej gazety *Soldatenfreund*, Omer-pasza rozdzielił swoję armiją na trzy korpusy, całkiem jeden od drugiego odosobnione. Korpus składający skrzydło prawe, z główną kwaterą w Karasu, (u wału Trajana), dowodzony jest przez Abdul-Halil paszę; środek, mający główną kwaterę w Sistow, jest pod dowodztwem Mustafy-paszy; trzeci nakoniec, pod wodzą Sami-paszy, jest nad granicą Serbii.

— Xiążę Stirbey, Hospodar Wołoski, o którym pisano e wyjechał do Paryża, ciągle dotąd bawi w Wiedniu.

(P. P.)

WŁOCHY.

RZYM, *24 Stycznia.* Zmniejszenie naszego garnizonu rozpoczęło się wypróżwieniem dwóch kompanij batalјonu strzelców celnych Vincenn'skich do Civita-Vecchia, zkąd odpłyną do Tulonu. Ci strzelcy są wojskiem wyborowém i posłużą za podstawę nowych batalјonów, które mają być sformowane we Francyi. Inne oddziały wojsk cudzoziemskich zajmujących Państwo Papieskie, również powrócą do swych krajów. Wszakże, wyjście tych wszystkich wojsk, sądząc z pewnych skazówek, będzie tylko tymczasowe i według okoliczności politycznych, być może iż wprędce wrócą do tutejszego kraju, pomnożone we troje lub we czworo.

— Dziś rano zostali tu straceni trzej żołnierze straży Celnej byłej Rplitej, przekonani o udział w morderstwie xięży, dokonanem w Transtevere przed laty czterema.

HISZPANIJA.

MADRYT, *28 Stycznia.* Wieść chodzi, że Królowa na wczorajszej Radzie Ministrów podpisała kilka dekretów, zawierających nader ważne reformy, jako rozwiązanie Senatu i t. p. Wiadomości te wszakże co do Senatu nie zdają się być do prawdy podobne.

— Rząd ma za dni kilka rozesłać okolniki, powołujące do broni rezerwę armii.

— Gazeta *la Patrie*, następnie wyraża się o wygnaniu jenerałów O'Donnell, Infante, Armero i dwóch braci la Concha: «Przyczyna wygnania tych jenerałów jest publicznie wiadoma w Madrycie. Spisek, na którego czele byli oni, miał za cel detronizacyą Królowej Izabelli, lecz w czas przez Ministrów został odkryty. Prezes Gabinetu hrabia de San Luis, nie wahał się przedsięwziąć środki stanowcze.» Podług innych gazet Rząd na tém się nie zatrzyma, i dokona prawdziwy przewrot Stanu.

— Jenerał O'Donnell dotąd odszukany nie jest.

(J. de S.-P.)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *5 Lutego.* Wczora, przez wpływ wielkiego podniesienia się papierów na Giełdzie Londyńskiej, nasze 3 procentowe stanęły na 68 fr. 65 centimów.

LONDYN, *4 Lutego, wieczorem.* (Przez telegraf.) Na dzisiejszej Giełdzie Konsolidy znacznie się podniosły i stanęły na $92\frac{5}{8}$.

List z Paryża z dnia 4 Stycznia tłumaczy ten wypadek przez to, że Kompanija Wschodnio-indyjska, mając swobodny kapitał i znajdując obecny kurs dogodnym dla kupna, nabyła konsolidów za 50 miljonów franków. Tak przynajmniej zapewnia jeden z bankierów angielskich, zamieszkały w Paryżu.

DANIJA. Od 1 Lutego rozpoczął się w Xięztwach Holstein i Lauenburg zaciąg do armii i marynarki i nakazano jak najsurowiej, iżby w niniejszym razie nie zachowywać względów, przyjętych w zwyczajnych zaciągach, lecz nabierać wszystkich bez wyjątku ludzi zdatnych do służby wojskowej.

(J. de S.-P.)

Позволяется печатать. 1 Февраля 1854 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.